

טבעת הקסמים



כתבה: מרים רות

אייר: שמואל כץ

הוצאת ספריית פועלים, מהדורה ראשונה מהדורה שניה 2004

על הספר

טלי הקטנה והחולמנית מוצאת טבעת קסמים שממלאת את משאלותיה. היא מבקשת מהטבעת להיות גדולה בין קטנים ומתיידדת עם משפחת ליליפוטנים ובמיוחד עם ליליבת הקטנה. טלי כבר לא מרגישה קטנה, היא מעיזה ומצליחה. בסוף הסיפור היא משתפת את חברתה זיוה בסודה.
הספר מיועד לכיתות א-ג

מומלץ לקרוא את הספר *שי למרים* הוצאת מכללת אורנים 2000 .
במאמר "נעים לה לשבת כך לבד..." / *מנחם רגב*, שם, עמודים 53-64
מוזכרים מוטיבים בספרי מרים רות: *להיות גדול*, *מקום משלי*, *סוד*, *להמריא*, *קסם*, *לחפש ולמצוא*.

כל המוטיבים המוזכרים נמצאים בספר "טבעת הקסמים", ואפשר לפתח שיחה עם התלמידים עליהם.

טלי הקטנה והרזה שואפת להיות גדולה בין קטנים, מוצאת לה מחבוא משלה, יש לה יותר מסוד אחד, היא ממריאה בצורה מטפורית כאשר היא מטפסת על העץ שתמיד פחדה לעלות עליו, וממריאה על כנפי הדמיון. במחבוא שלה היא מחפשת ומוצאת טבעת קסם שמשנה את חייה.

ההפעלות מופנות אל המורה.

פעילות לקראת הקריאה

המורה תקרא עם התלמידים את פתיחת הסיפור, העמוד הראשון בו מצאו טלי וזיוה חברתה מחבוא בין השיחים והפכו אותו לבית הסודי שלהן.

אפשר לשחק עם התלמידים את המשחק האהוב על טלי:

"נגיד ש...."

וכך כותבת צביה ולדן במאמרה *אז תשיר מרים וילדי ישראל, שם, עמודים 16-27*:

"נגיד ש----מחד גיסא מאפיין את המשחק הסימבולי אצל הילדים, את הכוח הגדול במיוחד

השמור לדמיון בעולמם---- מאידך גיסא הוא מבטא את כוחה של הלשון לברוא עולמות---"

(שי למרים עמוד 24)

הילדים יציעו כל מה שעולה על דמיונם, למשל, מקומות דמיוניים שאפשר להגיע אליהם,

הרפתקאות, חברים דמיוניים, אירועים דמיוניים ועוד.

המחבוא של טלי ושל זיוה:

המורה והילדים יתארו את מה שכתוב בעמוד הראשון: (משטח מוצל, דלת של ענפים, שיחים

מקשטים את השמים בפרחים.)

• כיצד קישטו טלי וזיוה את הבית שלהם?

הילדים יספרו על מקומות מחבוא שלהם בבית ומחוץ לבית.

• מה נותן לנו מקום מחבוא?

מנחם רגב כותב:

"למבוגר קשה להבין שכמוהו גם הילד רוצה לברוח אל מקום ומצב שבו יהיה עם עצמו, שבו

יוכל לבחון את כושר ההתמודדות שלו עם הבדידות לשעה שבחר בה.----כדי לחוות את

עולמה המיוחד והסודי טלי מתנתקת מעולם המבוגרים, הרי מבוגר לא יבין זאת, נוכחותו

עלולה לשבור את הקסם..." (שם, עמודים 56, 57)

המורה יכולה להביא דוגמאות מסיפורים אחרים (למשל, הבית של יעל)

פעילות לאחר הקריאה

המורה תעלה מספר נושאים לשיחה בכיתה:

להיות גדולה בין קטנים

• טלי רוצה להיות גדולה, מדוע?

• מה מרגיש הילד הכי קטן בכיתה?

• מה מבקשת טלי מהטבעת וכיצד מתמלאת בקשתה זו?

סוד הליליפוטים

(אפשר להזכיר את מקור השם במסעי גוליבר, מעובדים לילדים).

ביחסיה עם הליליפוטים ובמיוחד עם ליליבת מודגשת העובדה שטלי גדולה. למשל בעמוד 21 כותבים הליליפוטים "לטלי הגדולה מהליליפוטים" או בעמוד 23 אומרת ליליבת: "את כל

כך גדולה, טלי"

טלי ולייבת

- מדוע ליליבת בורחת ממשפחתה?
- מצאו קוי דמיון בהתנהגות בין טלי לבין ליליבת.
- טלי לוקחת אחריות לטפל בלייבת. כיצד האחריות משנה אותה?

לשמור סוד

בעמוד 13 כתוב:

"זו הפעם הראשונה שלטלי יש סוד רק לה לבדה. טלי הרגישה שהסוד שלה גדול---אם

תפתח את פיה הסוד יברח----

- מדוע חשוב לטלי שיהיה לה סוד רק שלה?
- מה עושה טלי כדי לא לגלות אפילו בטעות את הסודות שלה?

טלי וחברתה הטובה זיוה (השאלות לקוראים)

- איך נראית טלי? איך נראית זיוה?
- למה לא משתפת טלי את זיוה בסודה? מדוע הייתה צריכה להיות רחוקה מזיוה?
- מה אומרת טלי לזיוה כשגילתה שאין לה טבעת?
- כיצד קיבלה זיוה את הסיפור של טלי?

טלי וחבריה בכיתה (השאלות לקוראים)

- הילדים קוראים לטלי "טלי הקטנטונת". כיצד משפיע כינוי זה על טלי?
- איך הם התייחסו החברים לטלי לפני מציאת הטבעת?
- כיצד השפיעה מציאת הטבעת על השינוי שחל בטלי?
- מה היה השינוי ביחסם של הילדים אל טלי?
- איזה אירוע ביחסיהם של הילדים משתקף באיור הבא?



טלי והמשפחה (השאלות לקוראים)

בעמוד 14 מסופר שטלי אהבה לבלות עם אבא ואמא.

- מה היו עושים ביחד?
- מדוע לדעתכם לא שיתפה טלי את ההורים בסודות שלה?
- ספרו, מהו האירוע המופיע באיור זה?



טבעת קסמים (השאלות לקוראים)

- איך מוצאת טלי את הטבעת?
- כשטלי מוצאת את הטבעת היא מיד מנחשת שזו טבעת קסמים, מדוע? (עמוד 8)
- מה היא מנסה לעשות בעזרת הטבעת?
- מדוע נעלמה הטבעת?

- האם אתם מכירים טבעות קסמים ביצירות ספרותיות אחרות? מה היה תפקידיהן ביצירות אלה?

מה הייתם מבקשים מטבעת קסמים?

הכינו: ד"ר איה מרבך

ד"ר רחל עזוז

מחברות סדרת ספרי הלימוד **"לשון ועוד"**